
REGERINGSKANSLIET

Socialdepartementet

Socialförsäkringsenheten

Sara Örnhall Ljungh

Kristina Ström Olsson

2004-12-16

S2004/9161/SF

Promemoria om reformerat

BOSTADSBIDRAG

Innehåll

Författningsförslag	s. 3
1. Bakgrund	s. 6
1.1 Utgångspunkter	s. 6
1.2 Sammanfattning av Riksförsäkringsverkets respektive Boverkets rapporter om bostadsstandard m.m. för barnfamiljer	s. 7
1.3 EG-lagstiftning av betydelse för bostadsbidraget	s. 8
2. Om bostadsbidraget	s. 10
2.1 Allmänt	s. 10
2.2 Bidragsberättigade hushåll	s. 10
2.3 Bidragsgrundande inkomst	s. 12
2.4 Särskilt bidrag	s. 12
2.5 Bidrag till bostadskostnaden	s. 13
2.6 Bostadsytan	s. 14
2.7 Preliminärt och slutligt bostadsbidrag	s. 15
2.8 Nytt slutligt bostadsbidrag efter ändrad taxering	s. 15
2.9 Sambor likställda med makar	s. 17
3. Höjning av bostadsbidraget	s. 19
3.1 Skäl för förslaget	s. 19
3.2 Närmare om förslaget	s. 22
4. Tidsfrist för beräkning av nytt slutligt bostadsbidrag	s. 35
5. Bostadsbidrag till samboende par i visst fall	s. 39
Bilaga 1 Belopp särskilt bidrag och umgängesstöd	s. 42
Bilaga 2 Exempelsamling	s. 43

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1993:737) om bostadsbidrag

Härigenom föreskrivs att 3, 12, 14, 15 och 29 a §§ lagen (1993:737) om bostadsbidrag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Vid tillämpningen av denna lag skall en man och en kvinna som är gifta med varandra anses bo tillsammans om inte den som ansöker om bostadsbidrag eller den som bidrag betalas ut till visar annat.

Sambor skall likställas med makar om de

1. har eller har haft gemensamt barn *eller*
2. är folkbokförda på samma adress.

Vid tillämpningen av denna lag skall en man och en kvinna som är gifta med varandra anses bo tillsammans om inte den som ansöker om bostadsbidrag eller den som bidrag betalas ut till visar annat.

Sambor skall likställas med makar om de

1. har eller har haft gemensamt barn,
2. är folkbokförda på samma adress, *eller*
3. *i annat fall bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll.*

12 §²

Rätt till bostadsbidrag har den som

1. har fyllt 18 år men inte 29 år och
2. bor i en bostad som han eller hon äger eller innehar med hyres- eller bostadsrätt.

Bostadsbidrag enligt första stycket lämnas inte om sökanden eller dennes make

1. har barn som berättigar till bostadsbidrag till barnfamiljer eller
2. får bostadstillägg enligt lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl. eller på grund av bestämmelserna om inkomstprövning inte får sådant tillägg.

Har sökandens make fyllt 29 år lämnas inte bostadsbidrag enligt första stycket.

Oavsett bestämmelsen i andra stycket 1 lämnas bostadsbidrag enligt första stycket om sökanden eller dennes make endast på grund av bestämmelserna i 10 §

¹ Senaste lydelse 2003:384.

² Senaste lydelse 2001:765.

femte stycket om bostadens storlek inte får bostadsbidrag.

14 §³

Bostadsbidrag månadsvis som	lämnas	Bostadsbidrag månadsvis som	lämnas
<p>1. särskilt bidrag med</p> <ul style="list-style-type: none"> • 600 kronor för ett barn, • 900 kronor för två barn och • 1 200 kronor för tre eller flera barn, <i>samt</i> <p>2. bidrag till kostnader för bostad med 75 procent av den del av bostadskostnaden per månad som för familjer med</p> <ul style="list-style-type: none"> • ett barn överstiger 2 000 kronor men inte 3 000 kronor, • två barn överstiger 2 000 kronor men inte 3 300 kronor, • tre eller flera barn överstiger 2 000 kronor men inte 3 600 kronor. 		<p>1. särskilt bidrag med</p> <ul style="list-style-type: none"> • 950 kronor för ett barn, • 1 325 kronor för två barn och • 1 750 kronor för tre eller flera barn, <p>2. bidrag till kostnader för bostad med 50 procent av den del av bostadskostnaden per månad som för familjer med</p> <ul style="list-style-type: none"> • ett barn överstiger 2 000 kronor men inte 5 300 kronor, • två barn överstiger 2 000 kronor men inte 5 900 kronor, • tre eller flera barn överstiger 2 000 kronor men inte 6 600, <i>samt</i> <p>3. <i>umgängesstöd till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem med</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 300 kronor för ett barn, • 375 kronor för två barn, och • 450 kronor för tre eller flera barn. 	
<p><i>Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket 2, lämnas bidrag med 50 procent av den överskjutande bostads kostnaden per månad upp till</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 300 kronor för familjer med ett barn, • 5 900 kronor för familjer med två barn, • 6 600 kronor för familjer med tre eller flera barn. <p>Högre bostadskostnad än som anges i <i>andra</i> stycket får beaktas, om sökanden eller</p>		<p><i>Om det i hushållet även finns hemmavarande barn, skall, i stället för vad som anges i första stycket 3, umgängesstöd utges med 75 kronor för varje barn som berättigar till sådant stöd. Särskilt bidrag och umgängesstöd utges sammanlagt för högst tre barn.</i></p> <p>Högre bostadskostnad än som anges i <i>första</i> stycket 2 får beaktas, om sökanden eller</p>	

³ Senaste lydelse 1997:1134.

någon medlem av familjen är funktionshindrad.   någon medlem av familjen är funktionshindrad.

15 §⁴

Rätt till särskilt bidrag enligt 14 § första stycket 1 har endast familjer med barn som avses i 10 § första stycket 1 och 2 samt andra och tredje styckena.

Är föräldern under 29 år och får denne inte bidrag enligt första stycket, skall bidrag enligt 14 § första stycket 2 beräknas på den del av bostadskostnaden per månad som överstiger 1 800 kr.

Bidrag enligt 14 § första stycket 2 och andra stycket får lämnas endast till den som bor i en bostad som han eller hon äger eller innehar med hyres- eller bostadsrätt.

Bidrag enligt 14 § första stycket 2 och 3 får lämnas endast till den som bor i en bostad som han eller hon äger eller innehar med hyres- eller bostadsrätt.

29 a §⁵

Om sökandens taxering ändras efter det att slutligt bostadsbidrag bestämts och ändringen innebär att bostadsbidraget skulle ha varit högre eller lägre, skall ett nytt slutligt bostadsbidrag bestämmas, om sökanden begär det *inom ett år från det att beslutet om taxeringsändring meddelades* eller om försäkringskassan tar upp frågan *inom samma tid*.

En fråga om nytt slutligt bostadsbidrag enligt denna paragraf får inte tas upp *sedan mer än två år har förflutit från den dag det slutliga bostadsbidraget bestämdes, om inte taxeringsändringen motsvarar en väsentlig höjning eller sänkning av bostadsbidraget*.

Om sökandens taxering ändras efter det att slutligt bostadsbidrag bestämts och ändringen innebär att bostadsbidraget skulle ha varit högre eller lägre, skall ett nytt slutligt bostadsbidrag bestämmas, om sökanden begär det eller om försäkringskassan tar upp frågan.

En fråga om nytt slutligt bostadsbidrag enligt denna paragraf får inte tas upp *efter utgången av tredje året efter taxeringsåret*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

---

⁴ Senaste lydelse 1995:473.

⁵ Senaste lydelse 1996:441.

1 Bakgrund

1.1 Utgångspunkter

Bostadsbidraget ingår i politikområdet Ekonomisk familjepolitik. Målet för politikområdet är att skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn skall minska inom ramen för den generella välfärden. Bostadsbidraget syftar även till att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder.

Regeringen har tidigare, i den ekonomiska vårpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:100), aviserat reformer för barnfamiljer med svag ekonomi. Sammanlagt har en miljard kronor avsatts för reformer från och med 2006 avseende bostadsbidraget, underhållsstödet och införandet av ett barntillägg för studerande. Vad gäller reformeringen av bostadsbidraget har regeringen angivit att det särskilda bidraget till barnfamiljer skall höjas.

Riksdagen har tidigare genom ett tillkännagivande (bet. 2000/01:BoU12, rskr. 2000/01:255) påtalat behovet av översyn av bostadsbidragets roll och effekter för särskilda grupper. Bostadsbidraget ingick i den översyn av de ekonomiska familjestöden vilka redovisades i betänkandet Ur fattigdomsfällan (SOU 2001:24), nedan ”Familjeutredningen”. I översynen har särskilt stödets roll och effekter för särskilda grupper, samt träffsäkerhet och marginaleffekter ingått. Även barnfamiljernas boendestandard behandlades. Av betänkandet framgår att boendestandarden är genomgående hög och relativt jämnt fördelad.

Med anledning av riksdagens tillkännagivande har Socialdepartementet analyserat bostadsbidragets roll och effekter för särskilda grupper, som till exempel socialbidragstagare och arbetslösa med varierande inkomster. Arbetet utmynnade i rapporten Analys av bostadsbidrag (dnr S2003/3579/SF).

Mot bakgrund av detta arbete har Socialdepartementet utarbetat ett preciserat förslag till reformering av bostadsbidraget. Förslaget syftar till att öka den fördelningsmässiga träffsäkerheten avseende barn i ekonomiskt utsatta familjer samtidigt som regelverket förenklas.

Inom ramen för detta arbete har regeringen även givit Riksförsäkringsverket i uppdrag att i samverkan med Boverket redovisa bostadsstandarden för barnfamiljer med och utan bostadsbidrag. I uppdraget ingick även att redovisa nettobostadskostnad för barnfamiljer med bostadsbidrag, jämförelser av barnfamiljernas disponibla inkomst i förhållande till bostadskostnad, jämförelser mellan olika familjetyper samt att belysa utvecklingen över tid.

1.2 Sammanfattning av Riksförsäkringsverkets respektive Boverkets rapporter om bostadsstandard m.m. för barnfamiljer med och utan bostadsbidrag

Riksförsäkringsverket och Boverket har valt att redovisa uppdraget i varsin rapport.

Enligt RFV:s rapport (Dnr S2004/7847/SF) har barnfamiljer med bostadsbidrag mindre bostadsyta och färre rum per person och hamnar i något större utsträckning under benämningen trångbodda. Detta gäller i synnerhet sammanboende föräldrar. De sammanboende som fortfarande efter 1997 års ändringar i regelverket hade rätt till bostadsbidrag är den grupp som har svagast ekonomi.

Antalet trångbodda har enligt RFV minskat de senaste 10 åren och beräknades 2002 uppgå till 7 procent för familjer med bostadsbidrag. För familjer utan bostadsbidrag uppgick trångboddheten till 3 procent. I en internationell jämförelse har svenska hushåll en hög utrymmesstandard.

RFV sammanfattar sin rapport med att familjer med bostadsbidrag varken bor i dyrare eller billigare bostäder, men att en större del av den disponibla inkomsten läggs på boendet, jämfört med barnfamiljer utan bostadsbidrag. Bostadsbidragets inverkan på barnfamiljers bostadsstandard bedöms vara begränsad. För de familjer som har allra sämst ekonomi kan dock bostadsbidraget möjliggöra valet av en till exempel något större hyreslägenhet. Bostadsbidraget anses främst vara ett ekonomiskt stöd till barnfamiljer med svag ekonomi.

Enligt Boverkets rapport (dnr S2004/7828/SF) har vissa av 1997 års lagändringar för bostadsbidraget lett till att många tidigare bostadsbidragstagare fallit ur systemet vilket i sin tur har medfört att dessa familjer, i de fall de tvingats flytta, blivit mer trångbodda. En annan slutsats som Boverket drar är att andelen trångbodda har ökat för familjer med bostadsbidrag.

1.3 EG-lagstiftning av betydelse för bostadsbidraget

För att främja den fria rörligheten för arbetskraft finns EG-lagstiftning om de sociala välfärdssystemen. Till denna hör Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen. Här kan nämnas tre viktiga principer som härrör ur denna förordning: likabehandlingsprincipen, exportabilitetsprincipen och sammanläggningsprincipen. Den förstnämnda innebär att en person som omfattas av förordningen och som är arbetstagare i ett annat EU-land, liksom i förekommande fall dennes familjemedlemmar, skall behandlas på samma sätt som det landets medborgare. Den andra principen, exportabilitetsprincipen, avser att en person som omfattas av förordningen har rätt att få eller behålla intjänade rättigheter från det behöriga landet även om han eller hon inte är bosatt där. Sammanläggningsprincipen till sist innebär att personer

som flyttar till, eller får arbete i, ett annat medlemsland inte skall gå miste om rättigheter som de tidigare har tjänat in.

Ny lagstiftning på området, Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr .883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, kommer snart att träda i den gamla förordningens ställe.

Ett av syftena med den nya förordningen har varit att reglerna i den gamla ersätts, moderniseras och förenklas så att målet fri rörlighet för personer uppnås. Den nya förordningen har trätt i kraft, men skall tillämpas från och med den dag då tillämpningsförordningen träder i kraft (år 2006). Av intresse för bostadsbidraget är även rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen.

2 Om bostadsbidraget

2.1 Allmänt

Bostadsbidrag är en behovsprövad förmån som lämnas till barnfamiljer samt till ungdomar mellan 18 och 29 år utan barn. Bostadsbidrag till barnfamiljer består av två delar. Den ena delen är ett särskilt bidrag för hemmavarande barn vars storlek beror på antalet barn i familjen. Den andra delen är ett bidrag till kostnader för bostaden, vilken är beroende av bostadskostnaden men även antalet barn i familjen. Om bidrag skall utges bestäms huvudsakligen med ledning av hushållets sammansättning, hushållets bidragsgrundande inkomst, bostadskostnaden och bostadens storlek (avsnitt 2.2–2.6). I syfte att utgöra bakgrund till förslagen i avsnitt 3 följer här en redogörelse för några av bostadsbidragets karakteristika med hänvisningar till gällande rätt.

2.2 Bidragsberättigade hushåll

I 10 § första stycket 1 lagen (1993:737) om bostadsbidrag, BoL, anges att den har rätt till bostadsbidrag som har vårdnaden om barn och varaktigt bor tillsammans med barnet. Även familjehemsföräldrar kan under vissa närmare angivna förutsättningar ha rätt till bostadsbidrag (10 § första stycket 2 BoL).

När det gäller barnfamiljer gäller vidare bland annat att de föräldrar har rätt till bidrag som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barnet boende i sitt hem (10 § första stycket 3 BoL). Hit anses höra fallet då föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet och den förälder hos vilken barnet inte är folkbokfört, växelvis eller tidvis har barnet boende i sitt hem (jfr även 11 § BoL). Vidare omfattas situationen då föräldrar inte har gemensam vårdnad men föräldern har umgängesrätt och tidvis har barnet boende i sitt hem. En styvförälder jämställs med förälder (prop. 1992/93:174 om administrationen av bostadsbidragen till barnfamiljer m.m. s. 57). Bestämmelsen och uttrycket ”tidvis” i

ovanstående proposition har inte närmare kommenterats vid lagens tillkomst. Bestämmelsen kan jämföras med 10 § första stycket p. 1 BoL vari sägs att den har rätt till bidrag som har vårdnaden om barn och varaktigt bor tillsammans med barnet. Den grupp som avses i p. 3 bör därmed vara föräldrar som tidvis vårdar eller umgås med barnet och hos vilka barnet inte varaktigt bor. I Riksförsäkringsverkets Allmänna Råd (RAR 2001:8) anges att om en förälder har barnet boende i sitt hem minst 30 dagar per år är barnet tidvis boende hos föräldern.

De hushåll som i dag får bostadsbidrag är främst barnfamiljer, särskilt ensamstående med barn. Av landets drygt 1 miljon hushåll med barn fick cirka 22 procent bostadsbidrag någon gång under 2003. I maj 2004 utgjorde ensamföräldrarna 65 procent av bidragshushållen och fick 72 procent av det totala bidragsbeloppet. De samboende med barn utgjorde 17 procent av bidragshushållen och fick 20 procent av det totala bidragsbeloppet. Resterande 18 procent av bidragshushållen utgjordes av hushåll utan barn, och dessa fick 8 procent av det totala bidragsbeloppet.

Den största gruppen av bidragsberättigade hushåll är som nämnts ensamstående föräldrar med hemmavarande barn, och dessa hushåll är bidragsberättigade enligt 10 § första stycket 1 BoL. Det bör dock understrykas att ett hushåll kan vara bidragsberättigat på flera grunder. En tämligen vanlig situation är att den ensamstående föräldern som varaktigt bor tillsammans med barnet på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har även annat barn boende i sitt hem. Naturligtvis kan även andra familjekonstellationer förekomma, som då båda föräldrarna varaktigt bor med sina barn från tidigare parförhållanden och den ena eller båda dessa föräldrar dessutom har umgängesbarn.

2.3 Bidragsgrundande inkomst

Den bostadsbidragsgrundande inkomsten utgörs av summan av de skattepliktiga inkomsterna av tjänst, näringsverksamhet och kapital. Dessa inkomster justeras sedan med vissa tillägg och avdrag. Till den bidragsgrundande inkomsten skall ett tillägg göras för förmögenhet.

Av 13 § första stycket BoL framgår att bostadsbidraget reduceras för barnfamiljer med 20 procent av den bidragsgrundande inkomst som överstiger 117 000 kronor för en ensamstående vuxen med barn eller 58 500 kronor för var och en av makar med barn. Det innebär att bostadsbidraget ger en margineffekt för barnfamiljer med 20 procent i de inkomstlägen där det trappas av.

2.4 Särskilt bidrag

Det särskilda bidraget ges oberoende av bostadskostnad. Eftersom bidraget ansetts ha karaktären av ett inkomstprövat barnbidrag, utges det utan hänsyn till bostadskostnaden men även till de hushåll som saknar egen bostad (jfr prop. 1995/96:186 s. 38). Av 15 § första stycket BoL framgår motsatsvis att hushåll som på grund av vårdnad eller umgänge endast tidvis har barn boende i sitt hem inte har rätt till särskilt bidrag.

För familjer med hemmavarande barn varierar det särskilda bidraget med antalet barn i familjen: 600 kronor för ett barn, 900 kronor för två barn och 1 200 kronor för tre eller flera barn (14 § första stycket 1 BoL).

Det sakområde som det särskilda bidraget brukar anses ingå i är familjeförmåner. Bidraget omfattas därmed av Rådets förordning (EEG) nr 1408/71. Med familjeförmåner avses alla vård- eller kontantförmåner som är avsedda att täcka en familjs utgifter enligt den nationella lagstiftningen om sådana förmåner. En undergrupp till förmånsslaget är familjebidrag och därmed avses periodiska kontantförmåner som utges endast på grund av familjemedlemmarnas antal och, i förekommande fall,

deras ålder (artikel 1 u förordningen). Särskilt bidrag för hemmavarande barn inom bostadsbidraget räknas till dessa familjebidrag.

Till det särskilda bidragets karaktär hör att det är inkomstprövat, till skillnad från exempelvis barnbidraget som är ett generellt stöd. Vid samordningen av familjeförmåner mellan medlemsländer används det preliminärt utbetalda särskilda bidraget (jfr avsnitt 2.7). Det är enligt Riksförsäkringsverkets mening inte möjligt att i efterhand ta hänsyn till att det belopp som används vid denna samordning inte alltid motsvarar det slutliga särskilda bidraget (Riksförsäkringsverkets skrivelse av den 29 oktober 2004, dnr S2004/5824/SF).

Bostadsbidraget utges förutom som särskilt bidrag, som alltså är en familjeförmån, även som bidrag till bostadskostnaden (jfr avsnitt 2.5). Denna del av bostadsbidraget omfattas inte av samma förordning som det särskilda bidraget. På grund av bidragsdelarnas olika klassificering skall det särskilda bidraget ibland utges medan bidrag till bostadskostnaden inte skall utges i internationella sammanhang. Om bostadsbidraget reduceras på grund av inkomstens storlek skall en proportionering ske om det behövs för att avgöra hur stora de olika bidragsdelarna är (jfr Riksförsäkringsverkets vägledning 2004:10 s. 15 f.).

2.5 Bidrag till bostadskostnaden

Dagens bostadsbidrag är delvis ett riktat stöd för bostadskostnaden och utges beroende av bostadskostnad och bostadsyta. Den sökande kan erhålla bidrag med 75 procent av den del av bostadskostnaden som överstiger 2 000 kronor per månad upp till en övre gräns som varierar med antalet barn. För ett barn är den övre gränsen 3 000 kronor, för två barn 3 300 kronor och för tre eller flera barn 3 600 kronor (14 § första stycket 2 BoL). Om bostadskostnaden överstiger detta belopp lämnas bidrag med 50 procent av den överskjutande bostadskostnaden upp till en högsta gräns och även den varierar med antalet barn i familjen. För ett

barn är denna högsta gräns 5 300 kronor, för två barn 5 900 kronor och för tre eller flera barn 6 600 kronor (14 § andra stycket BoL). Högre bostadskostnad än den högsta gränsen får beaktas om sökanden eller någon medlem av familjen är funktionshindrad (14 § tredje stycket BoL).

Bidrag till bostadskostnaden betraktas som en förmån enligt Rådets förordning (EEG) nr 1612/68. Det innebär att en person som är medborgare i ett annat medlemsland i EU och som är arbetstagare i Sverige har rätt till bidrag för bostadskostnader även om han eller hon inte är försäkrad för bosättningsbaserade förmåner i Sverige enligt socialförsäkringslagen (1999:799). Bostaden måste ligga i Sverige men den bidragssökande behöver inte vara folkbokförd i Sverige för att bli berättigad till bidraget.

2.6 Bostadsytan

Den bidragsgrundande bostadsytan är begränsad och beror på antalet barn i hushållet (se närmare 15 a § första stycket BoL). En större bostadsyta får dock beaktas om sökanden eller någon familjemedlem är funktionshindrad (15 a § tredje stycket BoL). För barnfamiljer finns även en garantinivå för den bidragsgrundande bostadskostnaden. Bostadskostnader upp till garantinivån beaktas oavsett ytgräns (15 a § andra stycket BoL). En högre bostadskostnad än den faktiska kan dock aldrig beaktas.

Genom lagstiftning år 1996 genomfördes bland annat begränsningar gällande den bidragsgrundande bostadsytan (prop. 1995/96:186 Nya regler för bostadsbidrag, SFS 1996:441). Bostadsbidrag till föräldrar som tidvis har barn boende i sitt hem lämnas inte för bostäder som omfattar mindre än två rum utöver kök eller kokvrå, eller med en bostadsyta som understiger 40 kvadratmeter (10 § femte stycket BoL). Bestämmelsen innebär att bostadsbidrag till hushåll med enbart umgängesrättsbarn endast lämnas för bostäder av en viss minsta storlek. Syftet med

bostadsbidrag till föräldrar som tidvis har sitt barn boende hos sig, uttalades i sammanhanget vara att föräldern skall kunna ge barnet en god bostad de dagar som barnet vistas hos denne (prop. 1995/96:186 s. 37). Bidragen skulle vidare ge ett stöd till de delar av bostadens kostnader som barnets behov för med sig och som ligger över den baskonsumtion som alla vuxna normalt har för egen del. Bostadsbidrag till hushåll med enbart umgängesrättsbarn borde därför enligt regeringens mening inte lämnas för en bostad som är mindre än två rum och kök eller kokvrå och 40 kvadratmeter.

2.7 Preliminärt och slutligt bostadsbidrag

Preliminärt bostadsbidrag betalas ut löpande under bidragsåret. Bidraget grundas på en av sökanden uppskattad årsinkomst. Slutligt bostadsbidrag bestäms i efterhand för varje kalenderår på grundval av de inkomster som Skatteverket fastställer vid taxeringen (1 a § andra stycket BoL). Om bostadsbidraget vid den slutliga avstämningen bestäms till ett högre belopp än det som redan betalats preliminärt under bidragsåret, skall mellanskillnaden betalas till bidragstagaren. Om bostadsbidraget vid den slutliga avstämningen bestäms till ett lägre belopp än det som redan har betalats ut under bidragsåret, skall bidragstagaren betala tillbaka mellanskillnaden (22 § första stycket BoL). Syftet med preliminära bostadsbidrag som slutligt fastställs är att hushåll med bostadsbidrag skall få rätt bostadsbidrag i förhållande till sin faktiska årsinkomst.

2.8 Nytt slutligt bostadsbidrag efter ändrad taxering

I nuvarande bestämmelser i 29 a § första stycket BoL föreskrivs att om sökandens taxering ändras efter det att slutligt bostadsbidrag bestämts, och sådan ändring innebär att bostadsbidraget skulle ha varit högre eller lägre, skall ett nytt slutligt bostadsbidrag bestämmas om sökanden begär det eller om försäkringskassan tar upp frågan. En fråga om nytt slutligt bostadsbidrag enligt paragrafen får inte tas upp sedan mer än två år har förflutit från den dag det slutliga bostadsbidraget bestämdes.

Om taxeringsändringen motsvarar en väsentlig höjning eller sänkning av bostadsbidraget får dock frågan tas upp även sedan mer än två år har förflutit (29 a § andra stycket BoL). Härmed har avsetts att det varken beloppsmässigt eller i procent av bidraget skall vara fråga om endast en mindre höjning eller sänkning (prop. 1995/96:186 s. 54).

Försäkringskassan skall på eget initiativ eller på begäran av den enskilde under vissa förutsättningar ändra ett beslut som har fattats av kassan och inte har prövats av domstol. Det följer av 29 § BoL i förening med 20 kap. 10 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Bestämmelsen torde undantagsvis kunna bli tillämplig om förutsättningar för att bestämma ett nytt slutligt bidrag enligt 29 a § BoL inte finns. I extraordinär ordning kan den enskilde vända sig till förvaltningsdomstol för att få resning i ärendet. Enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får resning beviljas i mål eller ärende om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt. Av 2 § förordningen (1977:937) om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet m.m. framgår att ansökningar om bland annat resning prövas av den kammarrätt inom vars domkrets ärendet först prövats.

Under vilka förhållanden kan då sökandens taxering komma att omprövas? Av bestämmelser i taxeringslagen (1990:324) framgår bland annat följande. Omprövning av taxering kan ske på begäran av den skattskyldige eller på initiativ av Skatteverket. Begär den skattskyldige omprövning skall sådan begäran ha inkommit till Skatteverket före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Omprövar Skatteverket självmant ett taxeringsbeslut får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Ett omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges nackdel får inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret. Efter utgången av denna tid får Skatteverket meddela ett omprövningsbeslut

som är till nackdel för den skattskyldige under vissa särskilt angivna förutsättningar, så kallad eftertaxering. Den skattskyldige kan även överklaga Skatteverkets beslut i en fråga om taxering och den blir då föremål för prövning i allmän förvaltningsdomstol.

2.9 Sambor likställda med makar

Villkoren för beräkning av bostadsbidrag är sådana att det har stor betydelse om personer i ett parförhållande anses sammanbo eller inte. Enligt 3 § första stycket BoL skall en man och en kvinna som är gifta anses bo tillsammans om inte den som ansöker om bostadsbidrag eller den som bidrag betalas ut till visar annat. Det finns med andra ord en presumtion för att gifta även sammanbor vid tillämpningen av BoL. Av 3 § andra stycket framgår i vilka fall sambor skall likställas med makar. Det är fallet om sambor har eller har haft gemensamt barn. Vidare skall sambor likställas med makar om de är folkbokförda på samma adress.

För innebörden av lagrummet är av vikt att begreppet sambor är definierade i 1 § första stycket sambolagen (2003:376). Med sambor avses således två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll. Av 1 § andra stycket sambolagen framgår bland annat att när det i en lag talas om sambor eller personer som bor tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden avses därmed sambor enligt första stycket. I förarbetena (prop. 2002/03:80 Ny sambolag, s. 27–28) kommenteras lagrummet med att sambolagstiftningen har rättsverkningar till exempel inom sociallagstiftningen och att en allmänt tillämplig definition eftersträvas. Det neutrala uttrycket ”parförhållande” syftar vidare både på samboende av samma kön och samboende av olika kön.

När begreppet sambor infördes i BoL var innebörden något annorlunda. Föredragande statsrådet framhöll således att termen sambor skulle

ersätta uttrycket ”man och kvinna som utan att vara gifta med varandra lever tillsammans”. Genom att termen sambor infördes i BoL ansågs uppnått att lagens presumtionsregel – när sambor skall jämföras med makar – blev tydligare (prop. 1992/93:174 Om administrationen av bostadsbidragen till barnfamiljer m.m., s. 30). Det infördes även en presumtionsregel innebärande att med sambor avses dem som antingen har eller har haft gemensamma barn eller är folkbokförda på samma adress, om inte skäl visas för annat (a. prop. s. 61). Senare utvidgades kretsen bidragberättigade till homosexuella samboende. Lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap innebär således att de som registrerat partnerskap från och med 1995 beviljas bostadsbidrag på samma villkor som för makar, oavsett om det finns barn i hushållet eller inte.

Sammanfattningsvis innebär begreppet sambor enligt BoL i dag två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll. Sambor skall för vissa i lagen angivna fall likställas med makar, det vill säga förutsättas bo tillsammans. I BoL finns ingen bestämmelse som gäller samboförhållandets upphörande. I 2 § sambolagen upptas föreskrifter om när ett samboförhållande upphör som gäller för den lagen.

3 Höjning av bostadsbidraget

Förslag: Vid beräkning av bostadsbidrag skall bostadskostnaden ersättas i endast ett intervall och kostnaden bör genomgående ersättas med 50 procent. Det särskilda bidraget skall höjas till 950 kronor för ett barn, 1 325 kronor för två barn och 1 750 kronor för tre eller flera barn.

Därutöver skall ett särskilt stöd benämnt *umgängesstöd* införas till föräldrar som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem. Umgängesstöd skall ges med 300 kronor för ett barn, 375 kronor för två barn och 450 kronor för tre eller flera barn. Om det i hushållet även finns barn som berättigar till särskilt bidrag skall umgängesstöd utges med 75 kronor för varje barn som enbart berättigar till umgängesstöd. Umgängesstöd och särskilt bidrag utges sammanlagt för maximalt tre barn.

Föräldrar som fyllt 18 år men inte 29 år och som inte uppfyller kravet på minsta bostadsstorlek skall i stället kunna vara berättigad till bostadsbidrag som ungdom.

3.1 Skäl för förslaget

3.1.1 Bostadsbidragets roll

Som ett led i satsningen på ekonomiskt utsatta barn föreslås en del av den aviserade miljarden avsättas till bostadsbidraget. Bostadsbidraget är ett ekonomiskt familjestöd, med såväl bostadspolitiska som familjepolitiska syften. Bidraget har över tid utvecklats mer i riktning mot ett allmänt konsumtionsstöd, som utges oberoende av bostadskostnaden. Detta har inneburit att handlingsutrymmet och möjligheterna att själva påverka sin ekonomiska situation har ökat för barnfamiljer med bostadsbidrag.

Familjeutredningens (SOU 2001:24) översyn omfattade bland annat bostadsbidraget. Av betänkandet framgår att bostadsbidraget alltmer kommit att fungera som ett stöd för ensamstående med barn. Även barnfamiljernas boendestandard behandlades i betänkandet och man konstaterade att boendestandarden är genomgående hög och relativt jämnt fördelad. Familjeutredningen menade att boendestandarden för barn och barnfamiljer är god och att svenska barnfamiljer bor rymligt. Både utrustningsstandarderna och utrymmesstandarderna är höga. Utredningen bedömde att bostadsbidragen inte på något nämnvärt sätt kan bidra till att lösa dagens problem på bostadsmarknaden. Utredningen menade i stället att bostadsbidraget i huvudsak bör ses som ett allmänt konsumtionsstöd för barnfamiljer (Familjeutredningen s. 19).

Riksförsäkringsverkets rapport belyser hur boendesituationen ser ut för barnfamiljer med och utan bostadsbidrag (jfr avsnitt 1.2).

Bostadsbidragens bostadsanknytning minskar något när fokus i stället sätts på att åstadkomma så hög fördelningspolitisk träffsäkerhet som möjligt. Detta sker genom att ytterligare stödja framför allt familjer med tre eller flera barn. Barnfamiljernas höga boendestandard torde inte försämrats om till exempel bostadskostnadsdelen i bidraget minskas. Vid en höjning av bostadsbidraget bör i högre utsträckning barnfamiljernas konsumtionsförmåga stärkas, utan inriktning på någon särskild del av familjens behov. Även familjens försörjningsbörda bör i högre utsträckning beaktas vid beräkningen av bostadsbidraget.

3.1.2 Ökad fördelningsmässig träffsäkerhet uppnås med förslaget

En ökning av den fördelningsmässiga träffsäkerheten nås om stödet ökas till familjer med den lägsta inkomststandarderna⁶. Dessa familjer bör därför

---

⁶ Med inkomststandard avses hushållets disponibla inkomster per konsumtionsenhet. Det innebär att justeringar av inkomsten har gjorts med hänsyn till att det finns stordriftsfördelar med flera vuxna i hushållet och att barn har ett annat konsumtionsbehov än vuxna.

vara prioriterade när man gör miljardsatsningen för ekonomiskt utsatta barn och fördelar ytterligare medel till hushållen i form av bland annat bostadsbidrag. I såväl Familjeutredningen som i rapporten Analys av bostadsbidrag framkommer att flerbarnsfamiljerna i bostadsbidragssystemet har den lägsta inkomststandard, se diagram 1.

Diagram 1) Inkomststandard per år för hushåll med bostadsbidrag uppdelad på antalet barn, medianvärden i kronor

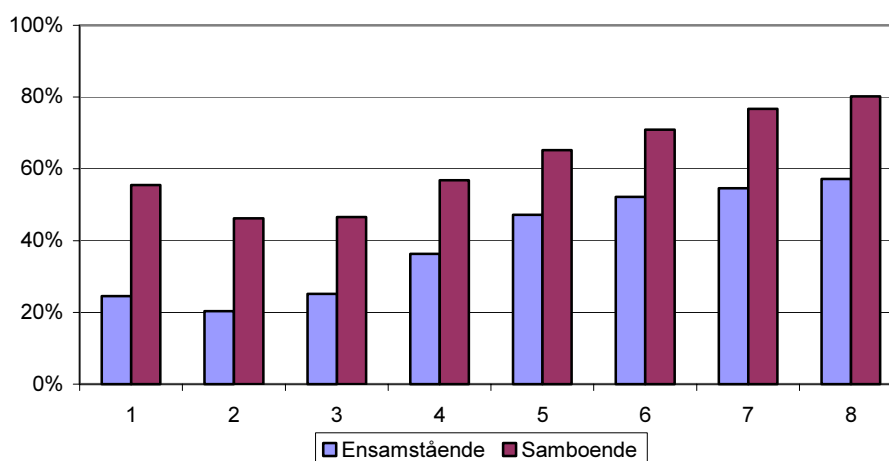

Ungd: Ungdomar, E1: Ensamstående med 1 barn, E2: Ensamstående med 2 barn, E3+: Ensamstående med 3 barn eller fler, S1: Sammanboende med 1 barn, S2: Sammanboende med 2 barn, S3: Sammanboende med 3 barn eller fler, UMGB: Hushåll med umgängesbarn, HV+U: Hushåll med både hemmavarande barn och umgängesbarn.

Källa: Socialdepartementets beräkningar i HEK 2002

Såsom diagram 2 visar ökar dessutom andelen hushåll med olika typer av försörjningsstöd någon gång under året, med antalet barn i hushållet. Den fördelningsmässiga träffsäkerheten i systemet skulle således öka om dessa hushåll får ett relativt sett högre bostadsbidrag än hushåll med färre barn. Detta kan uppnås genom att det särskilda bidraget höjs mer för familjer med flera barn, jämfört med familjer med färre barn.

Diagram 2) Andel med någon typ av försörjningsstöd fördelat på antalet barn

Källa: Socialdepartementets beräkningar i bostadsbidragsregistret 2002

3.2 Närmare om förslaget

3.2.1 Ett kostnadsintervall för bidrag till bostadskostnaden

Bostadsbidrag bör även i fortsättningen utges med en andel av de faktiska bostadskostnaderna i intervall mellan en övre och en nedre gräns. Bostadskostnaden till barnfamiljer bör dock ersättas i endast ett intervall och genomgående med 50 procent. Förslaget kan jämföras med dagens två bostadskostnadsintervall som ersätts med 75 procent i det lägre och 50 procent i det högre intervallet. Den nedre och övre gränsen för intervallet föreslås vara oförändrad i förhållande till dagens regler. På detta sätt minskas den andel av bostadsbidraget något som motsvarar ett riktat stöd till bostadskostnaden.

3.2.2 Höjt särskilt bidrag till hushåll med hemmavarande barn

Det särskilda bidraget i bostadsbidraget är ett allmänt konsumtionsstöd som ges oberoende av bostadskostnad. I stället beror det särskilda bidragets storlek på antalet barn i familjen. Genom bostadsbidraget beaktas därför redan i dag familjens försörjningsbörda. Det är utöver denna faktor också naturligt att ta hänsyn till den fördelningsmässiga träffsäkerheten vid reformering av bostadsbidraget. Detta kan uppnås

genom att höja det särskilda bidraget, samtidigt som höjningen är större desto fler barn som finns i familjen.

För att den del som är ett allmänt konsumtionsstöd ska öka samtidigt som föräldrarnas försörjningsförmåga beaktas bör det särskilda bidraget höjas från 600 till 950 kronor för ett barn, från 900 till 1 325 kronor för två barn och från 1 200 till 1 750 kronor för tre eller flera barn.

3.2.3 Nytt stöd för föräldrar som tidvis har barn boende hos sig

För ett barns föräldrar som inte lever tillsammans gäller att endast den förälder där barnet är folkbokfört har rätt till det särskilda bidraget, den så kallade barndelen i bostadsbidraget. Bostadsbidraget till föräldrar som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn (umgängesbarn) boende i sitt hem beräknas i dag endast på bostadskostnaden. Som framgått (avsnitt 3.2.1) föreslås att bidrag till bostadskostnaden i det lägre intervallet skall sänkas från dagens 75 procent till 50 procent. Detta innebär minskat bidrag till de föräldrar som inte varaktigt bor tillsammans med barnet, det vill säga de som på grund av vårdnad eller umgänge endast tidvis har barn boende i sitt hem.

Barnfamiljer som har endast umgängesbarn bör även när bidraget till bostadskostnaden minskar ha möjlighet att behålla tillräckligt goda bostäder till barnen. Det kan ske genom införandet av ett särskilt stöd för föräldrar som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem. För att kompensera dessa föräldrar för minskningen av bidraget till bostadskostnaden föreslås ett nytt särskilt stöd benämnt *umgängesstöd*.

De föräldrar som tidvis har barn boende hos sig och i dag är berättigade till bidrag till bostadskostnaden sammanfaller med gruppen som avses omfattas av det nya umgängesstödet. Genom förslaget att införa ett umgängesstöd till föräldrar som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis

har barn boende i sitt hem beaktas dessa föräldrars behov av stöd till kostnaden för bostad. Umgängesstödet bör vara ett fristående belopp som kompenserar för minskningen av bidraget till bostadskostnaden. Föräldrar med umgängesbarn får med förslaget ett stöd som även är relaterat till det antal barn som föräldern har försörjningsansvar för. Umgängesstöd föreslås utgå med 300 kronor för ett barn, 375 kronor för två barn och 450 kronor för tre eller flera barn.

Ett umgängesstöd med denna utformning avses inte utgöra full kompensation för de kostnader som föräldrar har för barn på grund av umgänget. Bidraget har i stället såsom tidigare framhållits karaktären av ersättning för det minskade bostadskostnadsbidraget till föräldrar som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem. Det kan i sammanhanget påpekas att det enligt 7 kap. 4 § förädrabalken finns möjlighet för förälder som haft barn hos sig och skall betala underhållsbidrag för barnet att under vissa förutsättningar göra avdrag på underhållsbidraget. Även umgängesföräldrar som är återbetalningsskyldiga enligt lagen (1996:1030) om underhållsstöd får i vissa fall göra avdrag som försäkringskassan bestämmer för umgängesperioder. Eftersom stödformen umgängesstöd är ny behöver också erfarenheter göras av hur den fungerar innan stödet anpassas till umgängets omfattning eller differentieras på annat sätt.

Hushållet är således berättigat till stödet om sökanden på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem. Det är dock förutsatt att umgängesbarn vistas i hushållet i en viss minsta omfattning (jfr avsnitt 2.2).

För rätt till bidrag till bostadskostnaden krävs i dag att förälder som tidvis har barnet hos sig har en egen bostad. Någon skillnad är inte avsedd för den del av bostadsbidraget som utgår som umgängesstöd. Det innebär att 15 § BoL bör ändras i så motto att kravet på egen bostad även

omfattar umgängesstödet. I 10 § femte stycket BoL finns en bestämmelse som innebär att bostaden skall vara av en viss minsta storlek. Denna begränsning till viss minsta bostadsstorlek kommer att omfatta även det nya umgängesstödet. Den förälder som fyllt 18 år men inte 29 år och som inte uppfyller kravet på minsta bostadsstorlek skall dock i stället kunna vara berättigad till bostadsbidrag som ungdom. Här föreslås därför en ändring i 12 § BoL.

3.2.4 Umgängesstöd till hushåll med både hemmavarande barn och umgängesbarn

För familjer med såväl hemmavarande barn som barn vilka endast tidvis bor i familjen utges både det särskilda bidrag och umgängesstöd. Det särskilda bidraget utges för det antal barn som är hemmavarande. Umgängesstödet utges för det antal barn som enbart berättigar till umgängesstödet. Ett skäl för detta är att om det finns hemmavarande barn blir hushållets tillkommande bostadsutgifter för umgängesbarnet lägre än de skulle ha varit om det inte fanns hemmavarande barn.

Umgängesstöd och särskilt bidrag utges sammanlagt för maximalt tre barn. Det innebär exempelvis att till ett hushåll med två hemmavarande barn och två umgängesbarn skall särskilt bidrag till en början utges för de två hemmavarande barnen med 1 325 kronor. Umgängesstöd utges härutöver med 75 kronor. Det innebär att totalt kan $(1\,325 + 75 =)$ 1 400 kronor beviljas i särskilt bidrag och umgängesstöd till familjen. För ytterligare beräkningsexempel, se Bilaga 1.

3.2.5 Umgängesstödet och de EG-rättsliga konsekvenserna

Umgängesstödet skall utges till föräldrar vilka på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem. Dessa föräldrar har i dag, och även enligt förslaget, endast rätt till bidrag till bostadskostnaderna för bostad som han eller hon äger eller innehar med hyres- eller bostadsrätt. Bostadsbidrag lämnas inte för bostäder som omfattar mindre än två rum

utöver kök eller kokvrå, eller med en bostadsyta understigande 40 kvadratmeter. Även sistnämnda villkor kvarstår enligt förslaget för dessa föräldrars rätt till bostadsbidrag.

Umgängesstödet är en kompensation till dessa föräldrar för att bostadskostnadsdelen i bostadsbidraget minskas. I förhållande till Rådets förordning (EEG) 1408/71 bör umgängesstödet inte vara att betrakta som en familjeförmån enligt förordningen. Export av förmånen kan då inte heller förekomma. I likhet med bidrag till bostadskostnaden bör umgängesstödet i stället betraktas som en förmån enligt Rådets förordning (EEG) nr 1612/68. Det torde bland annat innebära att en person som är medborgare i ett annat medlemsland i EU och som är arbetstagare i Sverige har rätt till umgängesstöd även om han eller hon inte är försäkrad för bosättningsbaserade förmåner i Sverige enligt socialförsäkringslagen (1999:799). Bostaden måste ligga i Sverige men den bidragssökande behöver inte vara folkbokförd i Sverige för att bli berättigad till stödet.

3.2.6 Ungdomar utan barn med bostadsbidrag

Förslaget innebär oförändrade villkor för bostadsbidrag till ungdomar utan barn. Bostadsbidraget till ungdomar utan barn baseras i dag endast på bostadskostnaden. Att minska denna del av bostadsbidraget skulle innebära minskat bidrag för hela denna grupp. En sådan förändring bör inte genomföras.

3.2.7 Förslagets ekonomiska effekter för hushållen i allmänhet

Förslaget kan för den enskilda familjen som uppbär bostadsbidrag variera ekonomiskt beroende på hushållets sammansättning och bostadskostnadens storlek med mera. Det väsentliga med förslaget är dock att bostadsbidragssystemet är utformat på ett sådant sätt att det allmänna konsumtionsstödet höjs, den fördelningsmässiga

träffsäkerheten ökar och att barn i ekonomiskt utsatta familjer särskilt värnas. Sådana förändringar bedöms stärka tilltron till bostadsbidraget.

3.2.8 Förslagets ekonomiska effekter för olika hushållstyper

De föreslagna regeländringarna för bostadsbidraget samverkar med varandra. Tabell 1 illustrerar hur regeländringarna var för sig och sammantaget påverkar bostadsbidraget per månad, under förutsättning att hushållet får maximalt bostadsbidrag. Hänsyn har inte tagits till regler om avrundning vid utbetalning. I första kolumnen framgår ökningen av bostadsbidraget till följd av höjning av det särskilda bidraget respektive nytt umgängesstöd, i den andra kolumnen minskningen av bidraget på grund av förändringen av bidraget för bostadskostnaden. Slutligen redovisas nettoökningen av bidraget i förhållande till gällande regler.

Genom att höja det särskilda bidraget ökar bostadsbidraget för en familj med ett hemmavarande barn med 350 kronor per månad. Samtidigt minskar förändrade bostadskostnadsregler bidraget med 250 kronor per månad. Sammantaget innebär förslaget en nettoökning av bostadsbidraget med 100 kronor per månad för en sådan familj. Så stor blir ökningen av bostadsbidraget för nästan alla som har inkomster under inkomsttak (se även Bilaga 2).

De som har en bostadskostnad i det lägre bostadskostnadsintervallet får en större ökning av bidraget. Detta eftersom de inte får en lika stor minskning i bostadskostnadsdelen. Dock utgör dessa med så låga bostadskostnader mindre än två procent av alla barnfamiljer med bostadsbidrag, vilket motsvarar cirka 4 000 hushåll.

Tabell 1) Inverkan av de olika regeländringarna, kronor per månad

Föräldrar med	Höjning av särskilt bidrag & nytt umgängesstöd	Enbart ett intervall ersätts	Nettoökning
hemmavarande barn			
1 barn	+350	-250	+100
2 barn	+425	-325	+100
3 barn	+550	-400	+150
umgängesrättsbarn			
1 barn	+300	-250	+50
2 barn	+375	-325	+50
3 barn	+450	-400	+50

Källa: Socialdepartementets beräkningar

Av tabell 2 framgår förslaget effekter för olika familjetyper. Förslagen innebär att alla hushåll med hemmavarande barn och hushåll med både hemmavarande barn och barn som tidvis bor i hushållet får ett ökat bostadsbidrag. Bland de familjer som enbart har barn som tidvis bor i hushållet får drygt 40 procent ett ökat bostadsbidrag. De hushåll med barn som tidvis bor i hushållet som inte får en ökning av bostadsbidraget med förslaget får oförändrat bidrag. Inga barnfamiljer får med andra ord sänkt bostadsbidrag med förslaget. Totalt sett får 94 procent av alla barnfamiljer ett ökat bidrag.

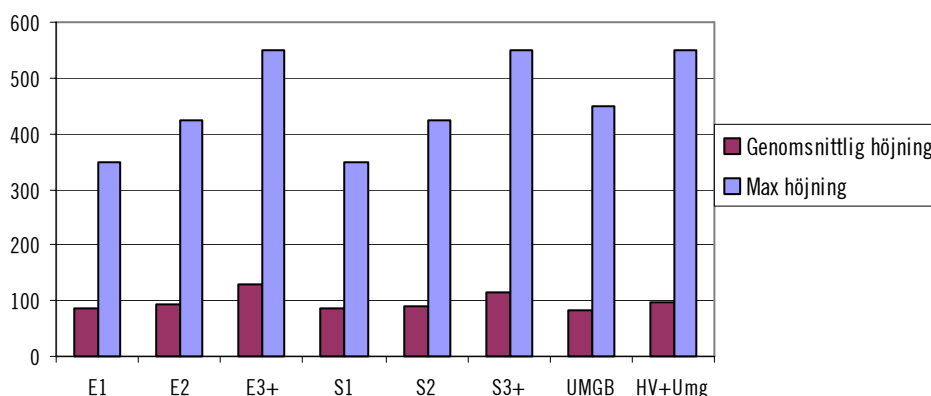
Tabell 2) Antal och andel barnfamiljer med höjt respektive oförändrat bostadsbidrag

	Höjt		Oförändrat	
	antal	Andel	antal	Andel
Hemmavarande	156 377	100%	0	0%
Umgängesrätt	8 135	41%	11 935	59%
HV+Umg	20 438	100%	0	0%
Alla barnfamiljer	184 950	94%	11 935	6%

Källa: Socialdepartementets beräkningar i HEK 2002

Av diagram 3 kan utläsas att förslaget ger ett ökat bostadsbidrag med i genomsnitt mellan 83 och 128 kronor per månad beroende på hushållstyp. Ingen får lägre bidrag med förslaget. För att uppnå bästa fördelningsmässiga träffsäkerhet har förslaget utformats på ett sådant sätt att familjer med flera barn gynnas mer än familjer med färre barn, utan att för den delen försämrade för någon grupp. Den maximala förändringen varierar för familjer med hemmavarande barn med mellan 350 och 550 kronor per månad, beroende på antal barn. Konsekvenserna för olika typer av hushåll framgår närmare av diagram 3.

Diagram 3) Genomsnittlig och maximal höjning av bostadsbidraget efter hushållstyp, kronor per månad

Ungd: Ungdomar, E1: Ensamstående med 1 barn, E2: Ensamstående med 2 barn, E3+: Ensamstående med 3 barn eller fler, S1: Sammanboende med 1 barn, S2: Sammanboende med 2 barn, S3: Sammanboende med 3 barn eller fler, UMGB: Hushåll med umgängesbarn, HV+Umg: Hushåll med både hemmavarande barn och umgängesbarn.

Källa: Socialdepartementets beräkningar i HEK 2002

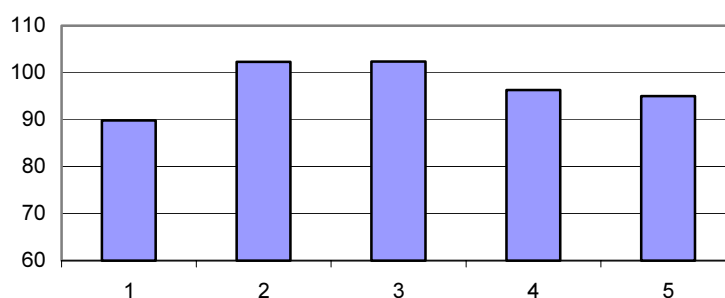
Av diagram 4 framgår hur den fördelningsmässiga träffsäkerheten förändras av förslaget. Genom att flerbarnsfamiljerna, som oftast har den lägsta inkomststandarden, får den största ökningen av bostadsbidraget ökar träffsäkerheten i stort.⁷ Undantaget är den grupp som har det allra sämst. Den lägsta inkomstklassen får enligt diagram 4 minst ökning.

⁷ Inkomstklasserna är skapade som kvintiler innebärande att hushållen är uppdelade i fem lika stora grupper sorterade efter stigande inkomst. Den lägsta kvintilen (kvartil 1) innehåller de 20 procent av hushållen som har de lägsta inkomsterna och den högsta kvintilen (kvartil 5) innehåller de 20 procent av hushållen som har de högsta inkomsterna.

Förklaringen är att dessa i genomsnitt har sökt bostadsbidrag i genomsnitt ett färre antal månader än övriga inkomstklasser. Om alla skulle ha sökt bostadsbidrag hela året skulle de med sämst ekonomi fått mest och ju högre inkomststandarden är desto mindre skulle ökningen av bostadsbidraget bli.

Familjerna i de olika inkomstklasserna får i genomsnitt mellan 90 och 102 kronor mer per månad. Skillnaden i den genomsnittliga ökningen mellan dem som får den minsta och största ökningen är således inte stor utan enbart 12 kronor per månad.

Diagram 4) Genomsnittlig höjning av bostadsbidrag för barnfamiljer med bostadsbidrag, uppdelat på olika inkomstklasser, kronor per månad

Källa: Socialdepartementets beräkningar i HEK 2002

3.2.9 Påverkan på försörjningsstödet till hushåll med bostadsbidrag

Familjer med försörjningsstöd (socialbidrag) enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) bland hushåll med bostadsbidrag påverkas av förslaget om reformerat bostadsbidrag. Detsamma gäller flyktingar som har rätt till liknande former av stöd. Det ökade bostadsbidraget minskar i allmänhet socialbidrag och liknande stöd i motsvarande mån. Att hushållen blir mindre beroende av socialbidrag är dock en positiv effekt av förslaget. Av hushållen med barn som fick bostadsbidrag under år 2002 hade 31 procent även mottagit socialbidrag eller liknande stöd någon gång under året.

3.2.10 Kostnader för förslaget

Kostnadsökningen för bostadsbidraget kan beräknas till 200 miljoner kronor (tabell 3). Även kostnaden för andra ekonomiska stöd påverkas. Kostnaderna för bostadstillägg till pensionärer (BTP) och försörjningsstöd beräknas minska med 14 respektive 23 miljoner kronor. Kostnadsökningen netto beräknas uppgå till drygt 160 miljoner kronor. Kostnaden har beaktats i 2004 års ekonomiska vårproposition.

Tabell 3) Kostnad fördelad på olika anslag

	Kostnad (mkr)
Bostadsbidrag	200
BTP	-14
Socialbidrag	-23
<i>Nettokostnad</i>	<i>163</i>

Källa: Socialdepartementets beräkningar i HEK

Kostnadens storlek, med utgångspunkt från föreslagna regeländringar, framgår av tabell 4. Totalt beräknas kostnaden uppgå till 733 miljoner kronor för höjt särskilt bidrag och 84 miljoner kronor för umgängesstöd. Konsekvensen av att två bostadskostnadsintervall med ersättningsnivåer på 75 respektive 50 procent ersätts med ett bostadskostnadsintervall, är en kostnadsminskning med 557 miljoner kronor. Observera att tabell 4 visar vad de olika regeländringarna kostar var för sig, utan att de påverkar varandra. I och med att förändringarna till viss del påverkar varandra, så motsvarar inte de sammanlagda kostnaderna i tabell 4 nettokostnaden enligt tabell 3.

Tabell 4) Kostnaden uppdelad på de olika regeländringarna

	Ändrat bokostnadsintervall	Höjt särskilt bidrag	Införande av umgängesstöd
Bostadsbidrag	-557	733	84
BTP	44	-39	-19
Socialbidrag	73	-89	-10
<i>Nettokostnad</i>	<i>-440</i>	<i>606</i>	<i>55</i>

Källa: Socialdepartementets beräkningar i HEK

3.2.11 Andra ekonomiska konsekvenser

Antalet sökande till bostadsbidrag kan komma att öka något med anledning av förslaget. Slutsatsen följer av att det högre bidraget är helt bortreducerat först vid en något högre inkomstnivå än för närvarande (tabell 5). Denna konsekvens är svårfrånkomlig när nivåerna höjs i ett inkomstprövat bidrag. Nya hushåll blir alltså berättigade till bidraget. Dessa tillkommande hushåll, som tidigare låg precis invid inkomstgränsen för att få ett bidrag, kan bara få ett litet bidrag. Potentiellt skulle dock höjningen av stödet kunna innebära att knappt 10 000 nya hushåll blir berättigade till bostadsbidrag. Uppskattningsvis skulle ungefär 60 procent, eller cirka 6 000 hushåll, verkligen söka bidraget. Dessa är beaktade i de redovisade beräkningarna.

Då det gäller marginaleffekter innebär förslaget att marginaleffekten som bostadsbidragstagarna för närvarande har kvarstår vid något högre inkomster än tidigare. Detta är alltid effekten av att höja ett inkomstprövat bidrag om inte marginaleffekterna på annat sätt minskas samtidigt.

Den högsta bidragsgrundande månadsinkomsten innan bostadsbidraget är helt bortreducerat framgår av tabell 5. Även skillnaden i denna, mellan dagens regler och de föreslagna, framgår av tabellen. Den högsta möjliga bidragsgrundande inkomst som ger rätt till bostadsbidrag ökar med mellan 250 kronor och 750 kronor.

Tabell 5) *Högsta möjliga bidragsgrundandemånadsinkomst för ensamstående, och för sammanboende där båda föräldrarna har en årsinkomst över 58 500 kr⁸*

	Nuvarande regler	Nya regler	Skillnad
1 barn	21 750	22 250	500
2 barn	25 125	25 625	500
3+ barn	28 750	29 500	750
1 Umg	18 750	19 000	250
2 Umg	20 625	20 875	250
3+ Umg	22 750	23 000	250

Källa: Socialdepartementets beräkningar i HEK

3.2.12 Konsekvenser i övrigt

De rekvisit som i dag gäller för att vara berättigad till bostadsbidrag kvarstår i princip oförändrade. Umgängesstödet avses vidare utges till samma grupp av ensamstående föräldrar som endast tidvis har barn boende hos sig och som i dag är berättigad till ett bidrag till kostnaderna för bostaden. Det finns ett generellt problem att kontrollera att olika former av stöd till ensamstående föräldrar verkligen utges till denna grupp. Reformen i den nu redovisade delen torde inte påverka kontrollmöjligheterna eller riskerna för missbruk av bostadsbidraget. I det följande (avsnitt 5) finns dock ett förslag som begränsar risken för att hushåll där två vuxna sammanbor i ett parförhållande och har hushållsgemenskap inte skall kunna bli berättigade till bostadsbidrag som ensamstående. Reformen kräver vissa mindre ändringar i BoL.

Genom att för barnfamiljer införa en ersättningsnivå med enbart ett bostadskostnadsintervall förenklas regelverket något. För föräldrar som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem behövs ett umgängesstöd som ersätter bidraget till bostadskostnaden. Ytligt sett innebär det krångligare regler. Det är dock fråga om

⁸ I fall de är sammanboende och bara en av dem har en årsinkomst över 58 500 kr kommer högsta tillåtna månadsinkomst för denna person att vara 4 875 kronor lägre än i tabellen. Den individuella inkomstprövningen medför att avtrappningen sker från än lägre inkomst.

förändringar inom det befintliga bostadsbidraget. Förutsättningarna för att få umgängesstödet är således lika med dem som för närvarande gäller för bostadsbidraget och det riktar sig till en grupp som redan i dag omfattas av möjligheten att få bostadskostnadsbidrag.

Försäkringskassan bör utan större utbildningsinsatser för den egna personalen kunna genomföra förändringen. Vissa datarutiner för automatisk behandling av uppgifter kan dock behöva utvecklas. De informationsinsatser som är nödvändiga är enligt Riksförsäkringsverkets bedömning av måttlig omfattning. Försäkringskassan behöver lägga viss tid på att vägleda dem som söker bostadsbidrag. Något särskilt informationsmaterial behövs preliminärt inte eftersom den sedvanliga informationen såsom faktablad och information på webbplatsen ändå skall uppdateras regelbundet. Förslaget innebär därför måttliga administrativa merkostnader för Försäkringskassan.

4 Tidsfrist för beräkning av nytt slutligt bostadsbidrag

Förslag: Fråga om nytt slutligt bostadsbidrag får inte tas upp enligt bostadsbidragslagen (BoL), om sökandens inkomsttaxering ändras efter utgången av tredje året efter taxeringsåret.

Skäl för förslaget: Bostadsbidraget är konstruerat så att bidraget bestäms slutligt i efterhand för varje kalenderår på grundval av de inkomster som ligger till grund för taxeringen. Det innebär att det slutliga bostadsbidraget bestäms två år efter det aktuella bidragsåret. Det slutliga bostadsbidraget grundar sig alltså på de inkomster bidragsmottagaren hade två år tidigare och som ofta fastställs vid taxeringen under det mellanliggande året.

Det taxeringsbeslut som legat till grund för försäkringskassans beslut kan dock senare komma att ändras. Ett omprövningsbeslut kan meddelas av Skatteverket lång tid efter taxeringsåret. Till detta kommer de fall där Skatteverkets beslut om taxering överklagas och en fråga blir föremål för prövning i allmän förvaltningsdomstol. I sådana fall kan det ta mycket lång tid innan taxeringen är slutligt avgjord.

I dag innehåller lagstiftningen om bostadsbidrag inte någon borte tidsgräns för när en taxeringsändring kan läggas till grund för att nytt slutligt bostadsbidrag bestäms. Visserligen anges att en fråga om nytt slutligt bostadsbidrag inte får tas upp sedan mer än två år har förflutit från den dag det slutliga bostadsbidraget bestämdes (29 a § andra stycket BoL). En viktig reservation i bestämmelsen innebär dock att tvåårsgränsen endast gäller om inte taxeringsändringen motsvarar en väsentlig höjning eller sänkning av bostadsbidraget. Det innebär i praktiken att alla ärenden riskerar att få prövas på nytt efter Skatteverkets eller förvaltningsdomstolarnas prövning. Denna kan

nämligen i vissa fall utmytna i en sådan taxeringsändring som påverkar bostadsbidraget väsentligt. En taxeringsändring kan således få till följd att ett nytt slutligt bostadsbidrag grundar sig på en ändring som avser förhållanden långt tillbaka i tiden. Detta förhållande innebär i sin tur att Försäkringskassan inte kan gallra dataregistrerade uppgifter i ärenden om bostadsbidrag, vare sig i de fall bostadsbidrag fortfarande betalas ut eller i de fall där bidraget har upphört.

Om ändringsbeslutet innebär att bidragsmottagarens bidragsgrundande inkomst minskar och bostadsbidraget för bidragsåret därför bestäms till ett högre belopp, är det rimligt att mellanskillnaden betalas till bidragsmottagaren. Om beslutet däremot betyder att den taxerade inkomsten ökar för förfluten tid och bostadsbidraget för bidragsåret därför bestäms till ett lägre belopp än det som redan har betalats, skall bidragstagaren betala tillbaka mellanskillnaden till staten.

Mot bakgrund av de nackdelar som är förknippade med dagens system kan övervägas att införa en begränsning i tid när beslut om ändrad taxering skall tillåtas slå igenom när det gäller nytt slutligt bostadsbidrag.

En tidsgräns skall därför enligt förslaget införas i bostadsbidragssystemet efter vilken en ändrad taxering inte skall medföra ett nytt slutligt bostadsbidrag. Vid bestämmandet av hur lång den tid skall vara under vilken ett nytt slutligt bostadsbidrag skall kunna beslutas bör en avvägning göras mellan de för- och nackdelar en sådan tidsgräns kan innebära. Dels bör beaktas att rätt bostadsbidrag betalas ut, dels att Försäkringskassan ges möjlighet att effektivt administrera systemet. Om en lång eller kort tid skulle vara till för- eller nackdel för mottagaren av bostadsbidrag beror, som redan framhållits, på om taxeringsändringen leder till ett högre eller lägre bostadsbidrag för bidragsåret. Följden av att en taxeringsändring inte sker inom tidsfristen är att den inte kommer att beaktas. Vid en sänkning av taxeringen innebär detta att den enskilde

förlorar sin rätt att få mellanskillnaden utbetalad. För att undvika stötande resultat bör tidsfristen därför inte sättas alltför snävt.

Även rättviseaspekter om att bostadsbidraget speglar den ”korrekta taxerade inkomsten” talar i samma riktning. Samtidigt förhåller det sig givetvis så att ju längre tid som går, desto mindre betydelse har det för den enskilde att eventuella ändringar i taxeringen får genomslag i bostadsbidraget. Utgångspunkten är att det enligt gällande bestämmelser som huvudregel bör upprätthållas en tvåårsgräns från den dag det slutliga bidraget bestämdes. Undantaget gäller endast väsentliga höjningar eller sänkningar av bostadsbidraget. Det bör dock skapas möjlighet för Försäkringskassan att slutligt skilja sig från handläggningen av ärenden om bostadsbidrag. Försäkringskassans behov av att äldre uppgifter i ärenden om bostadsbidrag skall kunna gallras inom rimlig tid skall således beaktas.

Enligt Riksförsäkringsverket uppgår antalet taxeringsändringar i bostadsbidragsärenden till cirka 12 000 för vardera av åren 2000, 2001 och 2002 medan det endast förekom cirka 9 000 ändringar under 2003. De allra flesta av dessa avser de tre senaste årens taxeringar. Enligt Skatteverkets statistik över antalet godkända omräkningar av taxeringar avsåg således cirka 91 procent taxeringsåret och de tre år som föregick taxeringsåret under 2003. Motsvarande värde för taxeringsåret 2003 och de fem år som föregick taxeringsåret är mer än 98 procent. Dessa värden bedöms av Skatteverket vara representativa. Många av de långvariga tvisterna i övriga fall avser andra skattskyldiga subjekt än de som har varit berättigade preliminärt bostadsbidrag. Långvariga tvister gäller dessutom oftast andra frågor än sådana som har betydelse för beräkningen av slutligt bostadsbidrag.

Ovanstående situation föranleder förslaget om att nytt slutligt bostadsbidrag inte får tas upp om sökandens inkomsttaxering ändras

efter utgången av tredje året efter taxeringsåret. Upptäcks därefter att sådan felaktighet förekommit som berättigar till en ändring enligt 20 kap. 10 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall naturligtvis dessa bestämmelser iakttas. Det kan anmärkas att den enskilde även har vissa möjligheter att få ett ärende handlagt på nytt i extraordinär ordning. För detta fordras att den enskilde ansöker om resning hos kammarrätt och att förutsättningar för resning även i övrigt föreligger (jfr 37 b § förvaltningsprocesslagen, 1971:291).

Förslaget i denna del bedöms inte leda till ökade kostnader, vare sig för bostadsbidraget eller för administrationen av bidraget. Den intäktsminskning som motsvaras av att Försäkringskassan inte kan ändra ett slutligt beslut om bostadsbidrag sedan mer än tre år har förflutit efter taxeringsåret är mycket liten. De processer som Skatteverket då fortfarande driver mot personer som varit berättigade till bostadsbidrag torde nämligen vara mycket få. Den föreslagna ändringen kan förväntas underlätta administrationen för Försäkringskassan främst genom att en bortre tidsgräns anger hur länge uppgifter i ärenden om bostadsbidrag måste sparas i avvaktan på att inkomsttaxeringen har vunnit laga kraft.

5. Bostadsbidrag till samboende par i visst fall

Förslag: Det skall i bostadsbidragslagen (BoL) införas en bestämmelse som innebär att två personer som delar bostad skall likställas med gifta om de bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll, även om de inte har eller har haft gemensamma barn eller är folkbokförda på samma adress.

Skäl för förslaget: I 3 §, BoL, finns bland annat presumtionen för att man och kvinna gifta med varandra är sammanboende och bestämmelser om hur presumtionen kan brytas under vissa förutsättningar. Sambor skall vidare i vissa angivna fall likställas med sådana makar. Såväl gifta par som, i många fall, sambor har därmed bevisbördan för att de trots allt inte sammanbor. Vad begreppet sambor avser framgår av annan lagstiftning (se avsnitt 2.9).

Enligt uppgift från Riksförsäkringsverket förekommer det i vissa utredningar som Försäkringskassan företagit att två personer är sambor i den bemärkelse som avses i sambolagen, men att de trots allt inte kan likställas med makar enligt BoL. Detta beror på att de lagliga förutsättningarna för detta enligt 3 § andra stycket 1 och 2 BoL inte är uppfyllda.

Bidrag bör betalas med utgångspunkt i de faktiska förhållandena även för par som inte har gemensamma barn eller inte har ordnat med sin folkbokföring. Personer som bor tillsammans i ett parförhållande och dessutom har gemensamt hushåll bör alltså anses som sambor likställda med makar. Det innebär i sin tur att även dessa par i bostadsbidragshänseende måste bryta presumtionen om sammanboende för att få bidrag som ensamstående. En viktig betydelse av en sådan förändring skulle vara att bedömningen av frågan om bostadsbidrag till sammanboende inte avgörs i lika stor utsträckning av förhållandena i

folkbokföringen. Vidare skulle inte frågan om bostadsbidrag såsom för ensamstående utfalla olika beroende på om ett par som sammanbor har eller inte har gemensamma barn.

För att två samboende personer skall vara att betrakta som sambor likställda med makar bör endast krävas att de bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll. Lagstiftningen bör därför ändras. Det kan ske genom ett tillägg i 3 § andra stycket BoL.

För att två personer med gemensam bostad som inte har ett parförhållande inte skall riskera att anses som sambor vid bedömning av rätten till bostadsbidrag måste krävas att Försäkringskassans utredning visar att de också är sambor i lagstiftningens mening, det vill säga att de bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll.

Ett särskilt problem uppkommer då ett samboförhållande har upplösts utan att parterna flyttat isär. Regeringen har tidigare uttalat att det normalt är svårt att kontrollera om ett förhållande har upphört när parterna fortfarande bor tillsammans. Att ge sambornas egen uppfattning om sitt förhållande en avgörande betydelse skulle vidare enligt regeringens mening innebära risker för missbruk, till exempel när det gäller bidrag från det allmänna till sambor (prop. 2002/03:80 s. 28).

Resonemanget bör överföras även på bedömningarna av frågan om två personer kan anses bo tillsammans enligt 3 § BoL. Viss ledning bör i övrigt kunna hämtas från 2 § sambolagen när det gäller att bestämma om ett samboförhållande har upphört. Där lämnas några alternativ, såsom att samborna eller någon av dem ingår äktenskap, att samborna flyttar isär eller att någon av dem avlider.

Vidare nämns att ett samboförhållande skall anses upphöra om en sambo ansöker om förordnande av bodelningsförrättare eller om rätt att få bo

kvar i bostaden eller om en sambo väcker talan om övertagande av bostad. Dessa fall torde även utgöra exempel på situationer då sambor inte längre skall likställas med makar när det gäller rätten till bostadsbidrag. Bedömningen skall dock alltid göras mot bakgrund av om ett eller flera av de särskilda rekvisiten för med makar likställda sambor som föreskrivs i 3 § andra stycket BoL är uppfyllda eller inte.

De administrativa konsekvenserna av förslaget är små. Enligt Riksförsäkringsverket genomförs redan i dag utredningar om huruvida det föreligger ett faktiskt samboförhållande eller inte med stöd av befintliga bestämmelser. Med en förändring av bestämmelserna minskar utrymmet för att ett faktiskt sambohushåll skall kunna karakteriseras som ett ensamhushåll enligt BoL. Ändringen kan också innebära ett säkrare rättsläge för handläggningen av ansökningar om bostadsbidrag vid Försäkringskassan.

Bilaga 1

Belopp särskilt bidrag och umgängesstöd

Tabell 1 visar det sammanlagda beloppet av särskilt bidrag och umgängesstöd. En familj får det särskilda bidraget efter antal hemmavarande barn samt del av umgängesstödet om ytterligare barn bor tidvis i hushållet. Ersättning ges för maximalt tre barn. För en familj med enbart umgängesrätt, utges enbart umgängesstödet.

Tabell 1

Antal hemmavarande barn	Antal barn boende viss tid			
	0 barn	1 barn	2 barn	3+ barn
0 barn	0	300	375	450
1 barn	950	1 025	1 100	1 100
2 barn	1 325	1 400	1 400	1 400
3+ barn	1 750	1 750	1 750	1 750

Tabell 2 visar hur beloppen i tabell 1 har beräknats.

Tabell 2

Antal hemmavarande barn	Antal barn boende viss tid			
	0 barn	1 barn	2 barn	3+ barn
0 barn	0	300	375	450
1 barn	950	950+75	950+150	950+150
2 barn	1 325	1325+75	1325+75	1325+75
3+ barn	1 750	1 750	1 750	1 750

Bilaga 2

Exempelsamling (exempel 1 till exempel 4a är hämtade från RFV:s vägledning Nr 2004:10)

Exempel 1

Hanna och Albin har två hemmavarande barn. Bostadskostnaden beräknas till 5 600 kronor per månad. Hannas bidragsgrundande inkomst (BGI) är 60 000 kronor och Albins 110 000 kronor. Försäkringskassan ska beräkna det preliminära bostadsbidraget.

Nuvarande regler/Nya regler	Nuvarande regler	Nya regler
Särskilt bidrag		
Särskilt bidrag två hemmavarande barn	900	1 325
Bostadskostnadsbidrag		
75 procent x (3 300 – 2 000)	975	0
50 procent x (5 600 – 3 300) / 50 procent x (5 600 – 2 000)	1 150	1 800
Summa särskilt bidrag och bostadskostnadsbidrag	3 025	3 125
Reducering på grund av inkomstprövning		
20 procent x (60 000 – 58 500) /12	25	25
20 procent x (110 000 – 58 500) /12	858	858
Summa reducering inkomstprövning	883	883
Oavrundat bostadsbidrag	2 142	2 242
Preliminärt bostadsbidrag betalas ut efter avrundning		
Utbetalt bostadsbidrag	2 100	2 200
Ökat bostadsbidrag med förslaget		+100

Exempel 2

Sofia och Johan har två hemmavarande barn och ett barn som tidvis bor hemma.
 Bostadskostnaden beräknas till 5 800 kronor per månad.
 Sofias BGI är 50 000 kronor och Johans 150 000 kronor.
 Försäkringskassan ska beräkna det preliminära bostadsbidraget.

Nuvarande regler/Nya regler	Nuvarande regler	Nya regler
Särskilt bidrag och umgängesstöd		
Särskilt bidrag två hemmavarande barn	900	1 325
Umgängesstöd ett barn men som tidvis bor hemma	0	75
Bostadskostnadsbidrag		
75 procent x (3 600 – 2 000)	1 200	0
50 procent x (5 800 – 3 600) / 50 procent x (5 800 – 2 000)	1 100	1 900
Summa särskilt bidrag och bostadskostnadsbidrag	3 200	3 300
Reducering på grund av inkomstprövning		
20 procent x (150 000 – 58 500) /12	1 525	1 525
Det blir ingen inkomstreducering för Sofia p.g.a. låg inkomst		
Summa reducereing inkomstprövning	1 525	1 525
Oavrundat bostadsbidrag	1 675	1 775
Preliminärt bostadsbidrag betalas ut efter avrundning		
Utbetalt bostadsbidrag	1 600	1 700
Ökat bostadsbidrag med förslaget		+100

Exempel 3a)

Ibland kan en barnfamilj ha rätt till det särskilda bidraget men inte rätt till bidrag till bostadskostnaden.

Madeleine är ensamstående med tre minderåriga barn. Hon ansöker den 25 juni om bostadsbidrag från och med juni, med anledning av att familjen har flyttat.

Familjen folkbokförs först den 18 juli på den nya adressen.

Madeleines BGI är 150 000 kronor och bostadskostnaden 5 000 kronor per månad. För juni kan Madeleine enbart få särskilt bidrag eftersom hon inte folkbokförs på den nya bostaden förrän i juli.

Nuvarande regler/Nya regler	Nuvarande regler	Nya regler
Särskilt bidrag		
Tre hemmavarande barn	1 200	1 750
Reducering på grund av inkomstprövning		
20 procent x (150 000 – 117 000) /12	550	550
Summa reducering inkomstprövning	550	550
Oavrundat bostadsbidrag	650	1 200
Preliminärt bostadsbidrag betalas ut efter avrundning		
Utbetalt bostadsbidrag	600	1 200
Ökat bostadsbidrag med förslaget		+600

Exempel 3b)

För juli beräknas bostadsbidraget enligt följande:
--

Nuvarande regler/Nya regler	Nuvarande regler	Nya regler
Särskilt bidrag		
Tre hemmavarande barn	1 200	1 750
Bostadskostnadsbidrag		
75 procent x (3 600 – 2 000)	1 200	0
50 procent x (5 000 – 3 600) / 50 procent x (5 000 – 2 000)	700	1 500
Reducering på grund av inkomstprövning		
20 procent x (150 000 – 117 000) /12	550	550
Oavrundat bostadsbidrag	2 550	2 700
Preliminärt bostadsbidrag betalas ut efter avrundning		
Utbetalt bostadsbidrag	2 500	2 700
Ökat bostadsbidrag med förslaget		+200

Exempel 4a)

Förälder under 29 år med umgängesrättsbarn:

Om en förälder är under 29 år och endast har barn som tidvis bor hemma är den lägsta bidragsgrundande bostadskostnaden 1 800 kronor. Annars är den nedre gränsen 2 000 kronor för barnfamiljer (15 § BoL).

Bibbi är under 29 år och ensamstående. Hon har två barn som tidvis bor hemma. Hon har en bostadskostnad beräknad till 4 800 kronor per månad. Hennes BGI är 140 000 kronor. Försäkringskassan ska beräkna det preliminära bostadsbidraget.

Nuvarande regler/Nya regler	Nuvarande regler	Nya regler
Umgängesstöd		
Umgängesstöd två barn men som tidvis bor hemma	0	375
Bostadskostnadsbidrag		
75 procent x (3 300 – 1 800)	1 125	0
50 procent x (4 800 – 3 300) / 50 procent x (4 800 – 1 800)	750	1 500
Reducering på grund av inkomstprövning		
20 procent x (140 000 – 117 000) /12	383	383
Oavrundat bostadsbidrag	1 492	1 492
Preliminärt bostadsbidrag betalas ut efter avrundning		
Utbetalt bostadsbidrag	1 400	1 400
Ökat bostadsbidrag med förslaget		0

Exempel 4b)

När Bibbi fyller 29 år höjs den nedre bostadskostnadsgränsen till 2 000 kronor vilket innebär att Bibbi får ett lägre bostadskostnadsbidrag.

Nuvarande regler/Nya regler	Nuvarande regler	Nya regler
Umgängesstöd		
Umgängesstöd två barn men som tidvis bor hemma	0	375
Bostadskostnadsbidrag		
75 procent x (3 300 – 2 000)	975	0
50 procent x (4 800 – 3 300) / 50 procent x (4 800 – 2 000)	750	1 400
Reducering på grund av inkomstprövning		
20 procent x (140 000 – 117 000) /12	383	383
Oavrundat bostadsbidrag	1 342	1 392
Preliminärt bostadsbidrag betalas ut efter avrundning		
Utbetalt bostadsbidrag	1 300	1 300
Ökat bostadsbidrag med förslaget		0

Exempel 5)

Hushåll med sammanlagt fler än tre barn:
 En ensamstående med två hemmavarande barn och fyra barn
 som tidvis bor hemma,
 en bostadskostnad på 4 800 kronor och en inkomst på 57 000 kronor.

Nuvarande regler/Nya regler	Nuvarande regler	Nya regler
Särskilt bidrag och umgängesstöd		
Särskilt bidrag två hemmavarande barn	900	1 325
Umgängesstöd ett barn men som tidvis bor hemma	0	75
Bostadskostnadsbidrag		
75 procent x (3 300 – 2 000)	975	0
50 procent x (4 800 – 3 300) / 50 procent x (4 800 – 2 000)	750	1 400
Oavrundat bostadsbidrag	2 625	2 800
Preliminärt bostadsbidrag betalas ut efter avrundning		
Utbetalt bostadsbidrag	2 600	2 800
Ökat bostadsbidrag med förslaget		+200